

עת"א 16361/12/15 - עבד אלעזים חסן, נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 16361-12-15 חסן(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני	כבוד השופט יוסף בן-חמו
העותר	עבד אלעזים חסן,
נגד	
המשיבים	1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים 2. מדינת ישראל

החלטה

לפני עתירת אסיר נגד החלטת הרשות המנהלית לדחות את בקשתו לביקורי משפחות.

העותר שהינו "תושב האיזור", מרצה את עונשו בבית כלא בישראל מכח הוראות החוק - תקנות לשעת חירום וצו הוראות ביטחון.

בעקבות החלטת בג"צ התאפשרו ביקורים של בני משפחה של אסירים אלה, בכפוף לאישורים המתאימים.

לנציב שב"ס ולמנהל בית הסוהר סמכות להפעיל את שיקול דעתו ולאסור או להגביל ביקורים.

העותר טוען כי מאז דצמבר 2013 לא זכה לביקורי בני משפחה. עד לפני כחודשיים שהה בהפרדה לאחר שנחשד בתכנון לחטיפת חייל, ורק לפני חודשיים, לאחר שהוכיח שלא היה לו כל קשר לתכנון, הוחזר לאגף פתוח, אולם ההגבלה לפיה לא הותרו ביקורי משפחה נותרה בעינה ללא הצדקה.

העותר פנה בעתירה דומה ביום 31/12/14, אך עתירתו נדחתה.

ב"כ העותר מציינת כי העתירה הוגשה לבקשת אחיו של העותר - מר רביע חסן, המוגדר "אסיר לשעבר" שביקש לאפשר לו לבקר את אחיו העותר, אך בקשתו נדחתה.

ב"כ העותר טענה באריכות רבה בכתב העתירה בעניין מעמדם של אסירים "תושבי האיזור" וזכויותיהם, כולל הזכות לביקורים ופירטה את המסגרת הנורמטיבית תוך הפניה לדברי חקיקה ולפסיקת בג"צ.

העותר טוען כי מוטלת על המשיב חובה לאפשר ולקיים ביקורי משפחה בכלא וכי הזכות לחיי משפחה הינה זכות יסוד חוקתית הניצבת במדרגה נעלה במדרג זכויות האדם החוקתיות.

עוד טוען העותר כי לא ברור אם המשיב קיים את חובתו לנהוג על פי דין, בזהירות ובמידתיות בבואו להחליט אם לאפשר ביקורים.

המשיבה מתנגדת לקבלת העתירה בציינה שהחלטת הגורם המנהלי נסמכת על עמדת גורמי הביטחון המתנגדים לבקשה מטעמים של ביטחון המדינה.

דין והכרעה:

העותר הינו אסיר ביטחוני שנשפט לעונש מאסר של 34 שנים לאחר שהורשע בביצוע פעולות איבה, ניסיון לרצח, קשר לפשע, החזקת כלי ירייה וחברות בארגון לא מותר ("תנזים").

על פי המפורט בכתב האישום, הנאשם החזיק בכלי ירייה, תחמושת, רימוני יד, רובה קלצ'ניקוב ועשה בהם שימוש לביצוע פיגועי ירי רבים כמתואר בכתבי האישום.

כמו כן, השתמש העותר ברימון יד שהחזיק ועליו ליפף שלושה ראשי נפץ כנגד רכב ישראלי.

העותר ניסה גם לסחור בציד מלחמתי. כתב האישום ארוך מאוד, מפורט ומכיל 22 פרטי אישום(!)

בגזר הדין נקבע כי חלקו של העותר ומרכזיותו עולים בבירור מהעבירות בהן הורשע.

הוא היה מנהיג החוליה הצבאית וברוב האירועים היה מפקד חוליית היורים, הוא זה שהקים את החוליה ואסף סביבו את שותפיו שהצטרפו אליו לפיגועי הירי. הוא היה מעורב בסה"כ ב - 6 ניסיונות רצח, כאשר בכל אחד מהאירועים היה מדובר בירי של מס' אנשים במקביל לעבר כלי רכב ישראליים חולפים, בחלק מהמקרים נעשה שימוש אף במטענים או ברימוני הלם. המעשים נעשו בתחכום ובתכנון מדוקדקים שלוו לפעולות אלה, חלוקת ה"כח" לצוותי משנה, תצפית של חוליה נפרדת ודיווח בפלאפון ועוד, כשהעותר הוא מנהיג החוליה והדמות המרכזית.

עוד קובע גזר הדין כי למרות החומרה היתרה עמדה לנגד בית הדין התקרית הטראגית בה איבד את בתו, תקרית שיש לה זיקה לא מועטה לאירועים האמורים.

במהלך ריצוי תקופת מאסרו הוגש נגד העותר כתב אישום לבית המשפט הצבאי בשומרון שייחס לו עבירות חמורות של הנעת פעילות ביטחונית מתוך הכלא, בין היתר, קשירת קשר לחטיפת חייל ישראלי, עבירות אותן ביצע במהלך ריצוי מאסרו.

ביום 16/8/15 הודה העותר בעובדות כתב האישום המתוקן במסגרת "הסדר סגור" בעבירה של אי מניעת עבירה, לפיה הוא לא דיווח לרשויות על תכנון של חברו להוציא לפועל פיגוע חטיפה ונשפט לשנת מאסר נוספת מצטברת.

בעקבות פעילותו של העותר מתוך כותלי הכלא הוחזק העותר בהפרדה מיום 24/4/14 עד 3/10/15, מאז ההפרדה הוא מנוע ביקורים על פי החלטת הנציב מפעם לפעם מדי 3 חודשים.

על פי האמור בתשובת המשיבה, מניעת הביקורים הינה נוכח המשך פעילותו מתוך הכלא, כשהיה מעורב בסיוע בהכוונת ציר פיגוע חטיפה מתוך הכלא, תוך מודעות מלאה לפרטי האירוע. מניעת הביקורים מתבקשת נוכח חומרת מעשיו והחשש כי ימשיך בפעילותו תוך שימוש בזכות הביקור. השיקול המנחה הוא מניעת פגיעה בביטחון אזרחי המדינה.

עמדת המשיבה לפיה רשאים הגורמים המוסמכים להסתמך על מכלול חומר החקירה ולא רק על העובדות כפי שהוסכמו בין הצדדים במסגרת ה"הסכם הסגור" הינה לגיטימית.

אמנם בית המשפט הדן בהליך פלילי נגד נאשם, בבואו לגזור את הדין, צריך להתעלם מעובדות כתב האישום המקורי שהוגש נגד נאשם, ככל שעובדות אלה נמחקו ולא בא זכרן בכתב האישום המתוקן, אולם לא כך הדבר באשר לרשות המנהלית.

הרשות המנהלית רשאית להסתמך על "ראיה מנהלית" ובכלל זה מידעים וחומר חקירה, גם אם אלה אינם ראיות בהליך הפלילי משום שלא ננקט הליך פלילי או משום שנמחקו מהליך פלילי שננקט.

טענתה של ב"כ העותר כי "הוכיח" (סעיף 14 לעתירה) שלא היה לו קשר לתכנון, אין לה יסוד. לא נקבע כל ממצא כזה על ידי ערכאה שיפוטית או מנהלית. כל שנעשה הוא שבכתב האישום המתוקן לא יוחסה לו עבירה של תכנון.

בהיות העותר "אסיר בטחוני" כהגדרתו בפק"נ"צ 04.05.00 הוא משתייך לקבוצה השונה במהותה מקבוצת אסירים שאינם ביטחוניים, כפי שנקבע בדגנ"צ 214/13 בפסק דינו של כב' השופט גרוניס (דעת רוב), לעבריינות הביטחונית אופי מיוחד ונבדל. חלקם של אסירים אלה פועלים במטרה לפגוע באזרחי המדינה ובתושביה. לא אחת פועלת קבוצת אסירים ביטחוניים בתוך בית הסוהר בהכוונתם של ארגוני טרור או ארגונים עוינים אחרים כך, הטבות שונות שניתנו לאסירים ביטחוניים נוצלו בעבר על ידי ארגוני טרור. בהמשך נכתב כי: **"אף האפשרות שניתנה בידי אסירים ביטחוניים לקבל מבקרים נוצלה בעבר לשם העברת מסרים, כספים ואמצעים שונים אל בית הסוהר ומחוצה לו. נוכח מאפיינים אלו של אסירים ביטחוניים, נפסק כי קמה הנחה כי קשר שהיה להם עם ארגונים עוינים טרם מאסרם, ממשיך להתקיים גם לאחר כניסתם למשמורת** (ראו רע"ב 6959/09 יונס נ' שב"ס, פסקה 12 לפסק דינה של השופטת א. פרוקצ'ה ופסק דינו של השופט י.עמית באותו עניין). **כל אלה מובילים לכך שלגבי אסירים ביטחוניים קיימת הנחת מסוכנות מעצם סיווגם ככאלה".**

ההבדלים המהותיים בין קבוצות האסירים הביטחוניים לאלה שאינם ביטחוניים הובילה את נציבות בתי הסוהר לקביעת פקודה נפרדת המסדירה את תנאי מאסרם של האסירים הביטחוניים - פק"נ"צ 03.02.00 - כללים ביחס לאסירים ביטחוניים.

הפקודה קובעת הסדרים שונים המיוחדים לאסירים ביטחוניים, בין היתר, לגבי ביקורים, התייחדות, קשר טלפוני עם החוץ

ועוד.

במקרה שבפני, מעבר לחזקות מעצם הגדרתו, הוכיח העותר בהתנהגותו בתוך כותלי הכלא, כאשר המשיך לבצע עבירות נגד ביטחון המדינה, כי יש לנקוט לגבי זהירות כפולה ומכופלת.

אין מחלוקת כי חובתה של הרשות המנהלית לשקול את השיקולים של מידתיות וסבירות בהפעילה את הסמכות המוקנית לה עפ"י כללי המשפט המנהלי מחייבים.

"הזכות לחיי משפחה" הינה זכות בעלת חשיבות, אך זכות זו, כמו כל זכות, איננה מוחלטת והיא יחסית.

אין ספק ש"הזכות לחיים" שהעותר הוכיח בפעילותו כי הוא פועל במטרה לפגוע בזכות זו, נעלה מ"הזכות לחיי המשפחה" שכבודה במקומה מונח, אך כאשר קיימת התנגשות בינה לבין הזכות לחיים ושלווה וביטחון הציבור, הרי שזכות זו נסוגה מפני הזכות הבכירה יותר - הזכות לחיים וביטחון הציבור.

אסור לאפשר בשם "זכויות אדם", לקפח או לסכן חיי אדם.

עיינתי בדוח הסודי של השב"כ המתייחס לעותר, להתנהלותו ולמעשיו בתוך הכלא, ושיש לו קשר ישיר למגבלות שהוטלו עליו (סעיף 1.1.3 לדוח הסודי).

בפרפראזה הגלויה צוין:

"בהיותו כלוא על רקע מעורבותו בפיגועי ירי משנת 2000 היה מעורב בסיוע בהכוונת פיגוע חטיפה מתוך הכלא, זאת תוך מודעות מלאה לפרטי הפיגוע.

מניעת הביקורים (מתחייבת) לאור חומרת מעשיו והחשש כי ימשיך להכווין פעילות טרור מתוך הכלא, תוך שימוש בזכויות הביקור שלו שביצע בעבר".

לאור הראיות המנהליות שעמדו בפני הנציב, החלטת הנציב למניעת ביקורים הינה בהחלט סבירה ומידתית ואין כל מקום להתערב בה.

העתירה נדחת.

הצדדים.